

1 Mayıs olaylarına ilişkin gizli raporlar hazırlandı

■ Millî Güvenlik Kurulu ile MIT'e gizli bir ön rapor gönderildi; yetkililer bu ön raporun daha da genişletileceğini belirtiyorlar.

■ Fotoğraflardan saptanan 54 kişi daha yakalandı; ölen 34 kişiden ancak 28'inin kimlikleri saptanabildi; bunlardan 5'inin tabanca kurşunu ile, 3'ünün başlarına sert bir cisim vurulmasıyla, diğerlerinin de ezilerek öldüğü belirlendi.

■ Gözaltındakilerin bir kısmı dün ifadeleri alındıktan sonra salıverildi. Büyük bölümünün de bugün serbest bırakılması bekleniyor. 224 kişi polis araçlarıyla Siyasî Şubeye sevk edildi.

Kanlı olayda hayatlarını kaybedenlerin kimliklerinin belirlenmesi ve cenazelerin yakınlarına verilmesi Morg'da dün de sürdü. Diran Nigis'in annesi baygınlık geçirirken cenazeler de kamyonlara konuyordu.

1 Mayıs İşçi Bayramında meydana gelen olaylardan sonra 453 kişinin gözaltına alındığı öğrenilmiştir. Toplantı yerinde bulundukları ya da geldikleri kente gitmek için otobüslere binecekleri sırada gözaltına alınanların İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Sirkeci'de

GÖZALTINA ALINANLARIN KİMLİKLERİNİ AÇIKLIYORUZ

ve Siyasî Polisin bulunduğu Gayrettepe'de sorguları yapılmaktadır. Gözaltına alınanlardan bir kısmının polis gözetiminde çeşitli hastanelerde tedavileri yapılmaktadır. Açıklanmayan nedenlerle gözaltına alınanlardan büyük kısmının adları şöyledir: Atilla Aytumur, Sahip Tütüncü, Ufuk Asan, Emin Doğan, Evlan Emekçi, (Devamı Sa. 11, Sü. 7 de)

Gözaltındakilerin sayısı 453'e çıktı

Bu Ortamda?

Seçimlerin öne alınması kararlaştırıldıktan bu yana çok yazıldı, çok söylendi; güvenciden yoksun bir seçimin hiç bir sorunumuz çözümü getiremeyeceği, ülkemize huzur sağlayamayacağı, tam tersine içinde kavrduğumuz huzursuzluğu daha da arttıracığı uzun uzun ileri sürüldü. Uyumsuz Cephe hükümetinin özenlen güvenciyi yaratamayacağı biliniyordu. Dürüst seçimler yapılabilmesi için bu hükümet çekilmeli, yerine geçici bir seçim hükümeti kurulmalıydı. Başbakan çekilmeye yanaşmadı. Ona göre geçici seçim hükümetine gerek yoktu. Yurdumuz bu hükümetin yönetiminde seçimlere gidecekti.

Görüyorsunuz, gidiyoruz işte! Ama nasıl? Daha propaganda dönemi resmen başlamadığı bir sırada patlak veren kanlı olaylar seçim güvencisinin ne denli sarsılacağını gözler önüne açık sermektedir. Nüksar, Sıran ve Erzincan'da CHP Genel Başkanı'nun hedef alan saldırılar muhalefete göz dağı vermek amacıyla planlanmış tertipler niteliğinde idi. Yan tutmaması gereken yeni İçişleri Bakanımız olayları karşıt düşünceli grupların çatışması olarak yorumladı. Bir AP sözcüsi ise izlenen tertipleri belirtmekle birlikte olaylara CHP Genel Başkanının kişiktirmeleriyle yol açıldığını ileri sürdü. Oysa yoktu böyle bir kişiktirme. Seçimlere hazırlanan muhalefet lideri halka seslenirken elbette Cephe hükümetine övgü söyleyiveriye geçecek değildi. O, bütün gezi boyunca yasa sınırlarını aşmaksızın illeditleri eleştirmekten başka bir şey yapmamıştı. Her hangi bir kişiktirme söz konusu olsaydı bile, ülkenin dirlik düzensizliğinden sorumlu bir hükümet taşı, soruları, tabancalı saldırılar karşısında eli kolu bağlı izlettik seçimi kalmaydı? İyi niyetli Ecevit, olayları o yörelerde devlet gücünün yetersizliğine vordu, saldırılardan yılmadı, büyük kentlere dek seçim savaşını ülkemizin her köşesinde sürdüreceğini söyledi.

Derken İstanbul'da 1 Mayıs Taksim alanı faciası! İstanbul, Türkiye'nin en büyük kenti. Taksim, İstanbul'un en geniş alanı. Şimdiye dek bu alan ne kabına sığmaz halk yığınlarıyla dolmuş, ne heyecanlı, coşturucu söylevlerle çınlamış!

Bu kez DİSK'in 1 Mayıs kutlama töreni yapıyor alanda. DİSK, biliyorsunuz seçimlerde CHP'yi destekleyeceğini ilân etmiş bir büyük işçi sendikası konfederasyonu. Sabahattin başayarak çeşitli kuruluşlar alanı doldurmaya basıyorlar. Tam bir disiplin içinde her şey mükemmel yürüyor. Kışkırtma yok, coşturucu söylev yok, azgınlık yok. Yalnız Konfederasyon Genel Başkanı bir konuşma yapacak. Bütün kuruluşlar alanda yerlerini aldıkları sonra Kemal Tükler konuşuyor. Fazla uzun bir söylev değil bu. Kışkırtıcı, hatta coşturucu nitelikte de uzak. Alanı dolduran bilinçli kalabalık sükunet içinde dinliyor. İşte ne olduysa o sırada oldu. Kemal Tükler söylevinin son tuncesini okumak üzere iken, Sular İdaresi'nin duvarlarından ateş açıyor. binu başka yapıların pencere

NADİR NADİ

(Devamı Sa. 11, Sü. 6 da)

(Cumhuriyet Haber Merkezi) 1 Mayıs İşçi Bayramı töreninin kana bulanmasıyla ilgili soruşturma dün de sürdürülmüş, fotoğraflardan saptanan 54 kişinin daha yakalanmasıyla gözaltına alınanların sayısı 453'e yükselmiştir. Ancak gözaltına alınanlardan bir bölümü sorguları tamam

FIJ, Türkiye'de demokrasinin korunması için Demirel'e çağrıda bulundu; saldırıları "Nefretle," karşıladığını bildirdi

BRÜKSEL — Çalışmalarına önceki gün başlayan Uluslararası Gazeteciler Federasyonu (FIJ) Yönetim Kurulu, Türkiye'de demokratik düzene karşı yöneltilen kanlı saldırıları nefretle kınadı. FIJ Yönetim Kurulu ayrıca olayı incelemek ve öneri de bulunmak üzere, Edwar Simpson (İngiltere), Wim Klinkenberg (Hollanda), Trygve Moev (Norveç) ve Çetin Ozbayrak (Türkiye)'den oluşan bir alt komite kurmuştur.

(Devamı Sa. 11, Sü. 5 de)

Korutürk, yeni MHP yöneticilerini kabul ederek, «Millete, memlekete hayırlı hizmetler görmelerini diliyorum» dedi

ANKARA, (Cumhuriyet Bürosu) Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk dün MHP Genel İdare Kurulu üyelerini kabul ederek, kendilerini tanıtmış bu arada yaptığı konuşmada ekaynağını Anayasadan almayan hiç bir organ icadettiği yetki ile demokratik kuralların ve kanunların kendisini mecbur ettiği riayet ve aygınlığın dışına çıkarak kendi kendine bir göre» yükler me» demiştir. MHP 13. Genel Kurulunda seçilen yeni üyelerle tanışan Cumhurbaşkanı Korutürk şunları söylemiştir: «Milliyetçi Hareket Partisinin 13. kongresini takiben yönetim

(Devamı Sa. 11, Sü. 6 da)

landıktan sonra serbest bırakılmıştır. Serbest bırakılanların çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Bu arada soruşturmanın bugün tamamlanacağı ve olayla ilgili görüşmelerin diğer gözaltında tutulan kişilerin de salıverileceği bildirilmiştir. Bu arada, olaylar sırasında

ölen 34 kişiden 28'inin kimlikleri saptanabilmektedir. Bunlardan 5'inin tabanca kurşunu ile, 3'ünün başlarına sert bir cisim vurulmasıyla, diğerlerinin de panik sırasında ezilerek öldükleri belirtilmiştir. DİSK tarafından yapılan açıklamada, olaylar sırasında öldürülenlerin cenazeleri

nın toplu bir şekilde kaldırılıp aynı yere gömülme kararı alındığı bildirilmiştir. Kışkırtıcı unsurların çıkardığı olaylardan sonra gözaltına alınanlar arasında çok sayıda öğretmen ve iki de Şehir Tiyatrosu sanatçısının bulunduğu öğrenilmiştir, ancak kimlikleri konu

sunda resmi hiçbir açıklama yapılmamıştır. Beş savcının aralıksız olarak sürdürdüğü soruşturmada, gözaltında bulunanların çok kısa ifadeleri alınmıştır. İfadeleri alınanlar daha sonra toplum polisi, jandarma ve asayiş ekiplerindeki görevlilerle yüzleştirilmektedir. Sirkeci'deki Emni-

1 Mayıs töreninden sonra güvenlik kuvvetlerince gözaltına alınanlar dün Gayrettepe'deki Siyasî Şube Merkezine götürüldüler. (Fotoğraf: Tulay DİVİTÇİOĞLU)

Partilerde kontenjan adaylarının belirlenmesi ve merkez yoklamaları çalışmaları yoğunlaştı

GÖZLEM
UGUR MUMCU

Sorular...

1 Mayıs günü İstanbul'da Taksim alanında yaşanan korkunç olayları, son yıllarda, Türkiye'nin yaşamakta olduğu siyasal koşullardan soyutlamaya olanak yok. Sanki bir plan işliyor. Sanki görünmez bir el, bir plan, adım adım uygulanıyor. Birçok kişi, birçok grup, bu plan için ya «figüran» oluyor, ya da «alet» olarak kullanılıyor.

Taksim olaylarını, bir çoğumuzun yaptığı gibi, «Maocu-Leninici» çatışması olarak nitelersek, içinde yaşamakta olduğumuz koşulları unutmuyor oluruz. Bunca genç kim öldürdü? İstanbul'da, bir hafta önce, kimler, üç genç kim otomatik tüfekle tarayıp kaçmıştı Sığıl'de yol ortasında yürüyen iki genç kurşunlanyanlar kimlerdi? Evet kimlerdi bunlar?

(Devamı Sa. 11, Sü. 7 de)

Bu soruların gizlendiği karantıktır, Taksim alanındaki çatışmaya kadar uzanmaktadır. Bazi sorumsuz gruplar, başta CHP toplantıları olmak üzere, birçok yasal toplantıyı «sabote» etmek için «seferber» olmuşlardır. Bunlar kimlerdir? Simdiye kadar, neden bunlar, hakkında hiçbir yasal soruşturma açılmamıştır? Havada uçan Kusu komünist sa-

(Devamı Sa. 11, Sü. 7 de)

(Cumhuriyet Haber Merkezi) Pazar günü yapılan aday yoklamalarında AP ve CHP'den 196 parlamenter listelere giremeyecek, ya da seçim şansı olmayan sıralara düşerek TBMM'ye dönme şanslarını yitirmelerinden sonra partilerin yetkili kurulları merkez yoklaması ve kontenjanla saptayacağı listelerini hazırlamaya çalışmaları yoğunlaştırmışlardır. Partiler, «Geçici» aday listelerini perşembe günü 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kuruluna vereceklerdir.

Bu arada, özellikle AP listelerinde yer alan bazı adaylar, oy-lama ve sayımda usulsüzlükler yapıldığı iddiasıyla seçim kurullarına başvurmuşlardır. CHP ve AP Genel Yönetim Kurulları, merkez yoklamaları ile kontenjanlara girecekleri saptanmaya başlamışlardır. CHP Genel

SEÇİM... SEÇİM...

ABDULLAH GELGEÇ

MALATYA — TUNCELİ İZLENİMLERİNİ ANLATIYOR

BUGÜN SEÇİM SAYFALARIMIZDA YARIN: ADIYAMAN, ELAZIĞ

Yönetim Kurulu önceki akşam ve dün bu konuları görüşmüştür. CHP Genel Yönetim Kurulunca daha önce benimsenen bir ilke gereğince, CHP'de aday yoklamasına girip de listelerin geri sıralarına düşenler yanıt listelere giremeyeceklerdir, merkez yoklamasından ve kontenjandan gösterilemeyeceklerdir. CHP Genel Merkezinde seçim işlerine bakan Genel Sekreter Yardımcısı İsmail Hakkı Birler, Tokat'ta alt sırala-

(Devamı Sa. 11, Sü. 1 de)

UŞAK'TAKİ KOMANDO SALDIRISINDA ÜÇ İNŞAAT İŞÇİSİ YARALANDI

(Cumhuriyet Haber Merkezi) Uşak'taki komandaların bir inşaat yaptıkları silahlı baskın sonunda 3 inşaat işçisi çeşitli yerlerinden yaralanmıştır. Ankara'da ise, bir lise öğrencisi bıçaklanmış, Akşam Ticaret Lisesi'nde olay çıkartan 21 öğrenci polis tarafından gözaltına alınmıştır. Bu arada ODÜ'de 23 öğretim üyesinin sunduğu öneriler Üniversite Konseyi'nde Rektör Hasan Tan tarafından işleme konulmayınca, öne-

rilerde imzaları bulunan 25 öğretim üyesi, toplantıyı toplu olarak terketmişlerdir. Uşak'taki komandaların saldırısı önceki gece saat 20 sıralarında bir grup komandanın, yapımı sürdürülen binaya saldırması sonucu meydana gelmiştir. Binayı önce taşu-renci polis tarafından gözaltına alınmıştır. Bu arada ODÜ'de 23 öğretim üyesinin sunduğu öneriler Üniversite Konseyi'nde Rektör Hasan Tan tarafından işleme konulmayınca, öne-

CHP GENEL YÖNETİM KURULU: "BİR TERTİP BULUNDUĞU YOLUNDAKİ KUŞKULAR ARTIYOR,,

ANKARA, (Cumhuriyet Bürosu)

Genel Başkan Bülent Ecevit'in Başkanlığında dün bir toplantı yapan CHP Genel Yönetim Kurulu, 1 Mayıs pazar günü İstanbul'da meydana gelen olayları görüşmüştür. Toplantıdan sonra yayınlanan bildiride, «İstanbul'daki vahim olayların nasıl düzenlendiği süratle ortaya çıkarılabilirse, iki yıldır halkımızı yasa boğan kanlı olaylar dizisiyle ilgili tertipler de büyük ölçüde aydınlanabilir» denilmiştir. CHP Genel Yönetim Kurulunun konuya ilişkin bildirisi şöyledir:

«1 Mayıs günü İstanbul'da yasal bir toplantı silahlı saldırıya uğradı. Bu yüzdendir demokrasi tarihimizin en kanlı olayı çıktı. Hükümete yakın bazı çevreler, saldırıda bulunanları, topluluğa ateş açanları ve pek çok yurttaşın ölümüne ve yaralanmasına neden olanları bir yana bırakıp, saldırıya uğrayanlara ve toplantıyla da olaylarla da ilişkili bulunan mayınlara gölge düşürmeğe uğraşıyorlar.

Bu durum, ortada gizlenmeye çalışılan bir tertip bulunduğuyolundaki kuşkuları arttırmaktadır. Genel Yönetim Kurulu'nun görevlendirdiği bir Cumhuriyet Halk Partisi Kurulu İstanbul'da olayları incelemektedir. Bu incelemenin ışığında Genel Yönetim Kurulu, durum değerlendirmeye devam edecektir.

Açıkta ve perde arkasındaki suçluları süratle saptamakta Türk adaletinin göstereceği başa-

na almıştır. GİZLİ RAPORLAR

Olay gecesi hazırlanan ve Başbakan, İçişleri, Adalet ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne gönderilen gizli ön rapordan sonra, aynı gece iki saat sonra MIT (Devamı Sa. 11, Sü. 4 de)

Fransız basınına göre, seçmenlerin gözünde tüm solu kötülemek için olaydan yararlanma çabası var

(Devamı Sa. 11, Sü. 3 de)

PARİS, (Cumhuriyet Bürosu) Fransız basını pazar günü kanlı İstanbul olaylarını dün de geniş bir şekilde sütunlarına alarak, olayları fotoğraflar ve geniş yorumlarla yayınlamaktadırlar.

(Devamı Sa. 11, Sü. 8 de)

1 MAYIS'I İZLEYEN GAZETECİLER ANLATIYOR... BUGÜN 12. SAYFADA

(Devamı Sa. 11, Sü. 6 da)

1 Mayıs olayını izleyen gazeteciler anlatıyor...

ÇEŞİTLİ BASIN KURULUŞLARININ TEMSİLCİLERİ, GÖREVLİ OLARAK İÇİNDE YAŞADIKLARI 1 MAYIS OLAYLARINI, ANKA'YA ANLATMIŞLARDIR. BU BASIN KURULUŞLARI TEMSİLCİLERİNİN, 1 MAYIS OLAYLARI HAKKINDA İZLENİMLERİ ŞÖYLEDİR:

VASFİYE ÖZKOÇAK, (MİLLİYET GAZETESİ) VE TGS İSTANBUL ŞUBE BAŞKANI)

«Binalara hücum ettik, güçlkle kapıyı açtırıp içeriye girdik»

«Foto muhabiri arkadaşım İlhan Baştan ile birlikte mitingin Beyoğlu bölgesini izlemek için görevlendirildim. Mitingciler meydanı doldurduğu zaman Olayın binasının üst katına çıktım. Haberler Müdürü Zeki Sözer'e telefon ederek mitingin büyük bir güvenle altında devam ettiğini, olay çıkacağını zannetmediğini söyledim. Grupların gelişini henüz kesilmemişti. Kemal Türkler konuşuyordu. Fakat sonradan gelen Dev-Genç ve diğer grupların sloganları, konuşmanın bizim yönümüzden duyulmasını engelliyordu. Een tekrar telefon ederek, artık gazeteye dönebileceğimi söylemiştim. O sırada bir genç gelip, (Şişhane'de on bin kadar Halkın Sesi, Halkın Gücü, Halkın Birliği ve Halkın Kurtuluşu Mao'cu kütlesinin miting ciler arasına katılmak istediklerini, fakat DISK'cilerin bunu kabul etmeyip o grubu en sona bırakarak arayı tamamen açtılar) dedi.

Pencereden bakıldığında DISK güvenlik görevlilerinin bizim bulunduğumuz yöne doğru aktıkları görüldü. Gazeteye olay çıkacağını bildirerek binadan aşağıya indim. Kapı önünde kırmızı gömlekli DISK güvenlikçilerinin sıkı bir barikat kurduklarını gördük. Bir şey olamayacağını düşünerek binadan ayrıldık. Üç adım sonra arkamdan silah seslerinin birden patladığını duydum. Foto muhabiri arkadaşım binanın içine girmişti. Ben bir türlü binanın içine giremiyordum. Silah sesleri devam ediyordu.

Binalara hücum ettik güçlkle kapıyı açtırarak içeri girdik ve yukarı çıkarak gazeteye telefon ettim. Bu sırada aradan geçen yedi dakika kadar bir zamanda meydanın üçte ikisinin boşalmış olduğunu ve askerlin alana girmekte olduğunu gördüm. Panzerler dolasmaya başladı. Ve aynı zamanda panzerler su sıkıyordu. Bu sırada, bir kum mitingciler kürsünün etrafında anonsları dinliyordu. Anonslarda «Kaçmayın, polise yardım edin» diye bağırlıyordu. Ve gençler ile işçiler sopalarnı atarak korunmaya çalışıyorlardı.»

OKTAY KURTBÖKE (CUMHURİYET GAZETESİ GENEL YAYIN MÜDÜRÜ)

«Altı saat düzen ve uyum içinde geçen toplantıdan eser kalmamıştı»

«Kemal Türkler konuşmasının sonuna varmıştı. Ben de Orhan Apaydın ile birlikte kürsünün arkasındaki tribünden indim. Silah seslerini o sırada duydum. İnönü gezisinde, Sular İdaresi yönünden Mete Caddesine doğru büyük bir kaçışma başladı. Mikrofon aracılığı ile durmadan kargaşanın önlenmesine çalışılıyordu. Sürekli silah sesleri arasında topluluğun ikinci hareketi Intercontinental'den İnönü gezisi yönüne oldu. Yaklaşık altı saatte düzen ve uyum içinde yapılagelen toplantıdan eser kalmamıştı.

1 Mayıs alanı boşalmış emekçiler, öğretmenler, öğrenciler, yazarlar, hukukçular, doktorlar, sanatçılar ve profesörlerden oluşan boşkun insan seli kürsünün önü ile İnönü gezine çekilmişti. Kürsünün önünde bir az sonra, Gülmüşsuyu yönünden panzerlerin alana girdiklerini ve ses bombaları atıldığını gördüm.

Kanunca olay, solun kesitleri arasındaki görüş farklılıklarını keskinleştirmek ve araya onulmaz ekan davaları sokmak, demokrasimizin dönüm noktası olmasını beklediğimiz 5 haziran seçimlerini etkilemek yada yaptırmamak amacıyla yönelik bir büyük haince tertipti.

Bu kanım aynı gece devlet televizyonundaki ve radyodaki yayın ile ertesi günü gazetelerde MC iktidarının buyruğundaki özel amaçlı degerlendirmelerle de belgelendi.»

TOKAY GÖZÜTOK (TERCÜMAN GAZETESİ)

«ilk silah sesi Sular idaresinin oradan geldi»

«Intercontinental'ın ikinci katından olanları seyrettim. Olduğu gibi seyreliyorduk. DISK ve DISK paralelindeki kuruluşlar, Taksim'deki yerlerini alırken, evveliden planladıkları meydana çıkan Marksist-Leninist-Mao düşüncesindeki kuruluşlar da bunların aralarına sızmış kendilerine göre gerekli gördükleri yerleri işgal etmişlerdi. Bir kısmı kürsü ile Opera binası arasındaki boşlukta idi. Şişli'den ve Aksaray'dan gelen onbin civarında Mao'cu grup ise kafilenin en sonunda Tak sim'e doğru geliyordu. Bir kısmı miting alanını sararken, bir kısmı da kendilerine karşı olan sol kuruluşlara ters slogan atarak kürsüye doğru yürümeye başladılar. Slogan savaşı birkaç dakika sürdü sonra Mao'cu grup içinden tabanca ile vurulan bir işaretle bütün silahlar ateşlendi. İlk silah sesini Sular İdaresi ile Cumhuriyet Caddesi arasında duydum. Ondan sonra bütün miting alanından silah sesleri gelmeye başladı. Herşey bir anda karıştı. Bu bence bir ihtilal provasıydı.»

AYŞEGÜL DORA (ANKA AJANSI MUHABİRİ)

«Kalabalık üzerimize doğru geliyordu, bir mahşer anıydı»

«Kemal Türkler konuşmaya başladığı sırada 13.45 falandı galiba, ben kürsünün önünde birkaç resim çektikten sonra Taksim alanındaki ana otobüs duraklarına doğru yürüdüm. Orada ilgi çeken çeşitli gençlik gruplarının toplanması, kendi sloganlarını bağrırmaya başlamış olmasından konuşma hiç du yulmuyor, sadece bağırın grupların sloganları bir birine karışarak işitiliyordu. Orada bir kaç resim çektim.

Benim görüşme ilişenler arasında orada Kurtuluş grubu ve DEV-GENÇ grubu vardı. Çeşitli pankartları olan gençler vardı. Aralarında benim görebildiklerim içinde (Mao'cular) diye adlandırılan gruptan hiç bir pankart yoktu. Ama sadece ana duranın önündeydi, daha ilerlerini görmedim. Daha sonra yürüyerek Intercontinental'ın önüne geldim. Otelde içeri girip TERP ve Kurtuluş gruplarının otelin önünden geçişlerini, Lobby'nin penceresinden seyrettim. Sonra tekrar aşağıya indim. Kurtuluş grubu geçmişti ve arkadan kimse gelmiyordu.

Caddenin ortasında fotoğrafçı arkadaşım Arın Güler'e rastladım onunla birlikte Şişli dolmuşlarının olduğu yerde idik aramızda konuşuyorduk. (Bende çok az film kaldı) dedim. O da (Benimki de bir kaç tane şunları bitirip gidelim) dedi. Ben de (Hlede, duranın önünde bir kaynaşma, bir

«Üç adım arkamdan silah seslerinin birden patladığını duydum,,

«Sular idaresi yönünden Mete caddesine doğru kaçışma başladı,,

«Slogan savaşı birkaç dakika sürdü ve silahlar ateşlendi,,

«HERKESİN SAYGINLIĞINA LAYIK BİR DÜZENLE KORTEJLER ALANA GELİYORDU...»

ŞÜKRAN KETENCİ (CUMHURİYET GAZETESİ MUHABİRİ)

«Bir iki silah sesi geldi, arkasından da panik başladı»

«Saat 17'den itibaren Kemal Türkler (Mitingimiz 18.00'e kadar müsaade, benim yasal süre içinde konuşmam gerekir) diye görevleri uyarıyordu. Mehmet Ertürk cevap olarak (Kortejin bir kısmı Beşiktaş'ta, bir kısmı Sarayburnu'nda, Alan komiseri ile görüştüm, Valiyi aradı bulamadı ama başka çaremiz olmadığı için yetkime dayanarak bir saat daha uzatılmasına izin verilebilir) dedi. Ve gelenlere koşur adını verildi diye bağırarak mitingi hızlandırmaya çalıştı. Saat 18.30'da Kemal Türkler hemen konuşmak istediğini söyledi. (Girişleri kesin, konuşacağım) dedi ve o sırada girişler tutulmuş diye anons yapıldı. Konuşmaya başladı. O sırada Cumhuriyet Caddesi başındaki görevlilerden biri Mehmet Ertürk'e gelerek (Alana gelmeyen gruplardan bazıları (DEV-GENÇ) toplu olarak bu taraftan geldiler -bizi zorluyorlar. Ne yapalım) diye sordu, o da (Miting zaten bitiyor, alanda da yer yok, birkaç girebildikleriniz kadar girsinler, görevliler etrafımızı sarsın ve bizimkilerin tahriklere kapılmaması sağlansın) dedi. O sırada bir grup alana girmeye çalışıyordu. Ben kürsünün önünden ayrılarak Intercontinental önüne geldim. Bazı Mao'cu grupların geçtiğini gördüm, sonra Kurtuluşçuların grubu otelin önünden geçti. Oradan tam otelin önüne geldim. Kurtuluşçuların arkasından grupların olduğu yerden bir iki silah sesi geldi. Arkasından da bir panik başladı. Ama sokaklara ve Opera'ya doğru ateş açıldı. Sular İdaresi'nin üstünden, otelin yanındaki binalardan ve otelin önündeki polisler ateş etmeye başladı. Her yönden ateş sesleri geliyordu. Otelin önündeki kalabalık camları parçalanarak ateş etti. Polisler de alana doğru ateş ediyorlardı. Ben sütunun arkasındaydım, ve (yat ateş edemiyorduz) diye polisler bana bağırlıyorlardı. Dışardan da otele doğru ateş açılmıştı. Bütün herkes olana karışmıştı. Kimin ateş ettiğini görmeme imkân yoktu.»

NECİMİ ONUR (HÜRRİYET GAZETESİ)

«Ben ilk silah sesini Kazancı Yokuşunun başında duydum»

«Saat 13'de herkesin saygınlığına layık bir düzende ve devlet güvenlik kuvvetlerini dahi sağlamakta zorluk çekeceği bir sistemle kortejler alana gelmeye başladılar. Saat 13.50'ye kadar yürüyüşler devam etti. Bu sırada Mao'cu grupların alana geldikleri ellerindeki pankartlardan da açık seçik görülmüyordu. Beşiktaş tarafından gelen Mao yanlısı bir grup için DISK görevlileri barikat bile kurdular, fakat az sonra mikrofondaki yetkili Beşiktaş'tan gelen korteje yol verilsin dedi ve yol açıldı. Sonra Kemal Türkler konuşmaya başladı. Herkesi kendi saflarına çağırarak bir konuşmaydı bu ve ben ilk silah sesini Kazancı Yokuşunun başında duydum ve bir anda bütün alana yayıldı.»

ERGUN ÇAĞATAY (GAMMA AJANSI TÜRKİYE TEMSİLCİSİ)

«ilk silah sesleri Sular idaresinin önünden geldi»

«Intercontinental Otelin ikinci katta pencerede idim. Miting bitti diye dışarı çıkmak üzereyken silah sesleri duydum. İlk silah sesleri Sular İdaresinin önünden geldi ve orada panik başladı. Halk oradan meydanın ortasına doğru kaçmaya başladı. Birden bire 30-40 bin kişinin yere yattığını gördüm ve sonra silah sesleri adeta meydanın her yanından gelmeye başladı. Halkta büyük panik başlamıştı. Benim bulunduğum otelin altından da ateş sesleri geliyordu. Çok diklikle içeri taramadım. Otelde ateş edildiğini de görmedim. Yalnız alt kısımdan ateş ediliyordu. Ve bir kısım halk otelin kaplarına doğru hücum etmeye başladı. Olaylar başlamadan önce Kurtuluş grubu geçiyordu. DISK görevlileri sıra ile dizilmiş onları kolluyordu. Sonah bir kaveye çıkarak diye beklerken sloganları bağrırlarken, bizim önümüzdeki grubun yerine Sular İdaresinin önünden çıktı. Belki gruplar havaya ateş açtılar, fakat sonra kurşunlar boşuna sıkılmaya başladı, ama bence ölenlerin büyük kısmı enilerle öldü.»

«Aradan geçen yedi dakika kadar bir zamanda meydanın üçte ikisinin boşaldığını ve alana askerlin girdiğini gördüm»